

ONIGA ERIKA

Istenfélő pogányok¹

Kulcsszavak: *Józsa András; ősmagyar; hitvilág*

Sóvidék egyik lelkes kutatója, Józsa András a honfoglaló magyarok hitvilágába kalauzolja az olvasót *Az ősmagyar vallás emlékei a Székelyföldön* című írásában. Az átfogó téma és a kiadvány kis formátuma előrevetíti, hogy a szerző a teljesség igénye nélkül járta körbe a tárgyat, a rövid szövegek láncolatából felépülő írás elsősorban ismeretterjesztő jelleggel bír. A mű születésénél a szerzőt – a téma iránti érdeklődése mellett – személyes élménye is nagymértékben befolyásolta, ugyanis szépmamája Székelyföld egyik utolsó táltosa volt, aki a múlt század húszas éveiben még ősi népszertartással gyógyított. Tudását dédunokájának, a szerző édesanyjának adta át.

A címben megjelölt földrajzi keret, Székelyföld falvainak népi kultúrájában maradt meg a legtöbb magyar ősvalláshoz kötődő elem. Józsa András már az első oldalakon leszögezi, hogy a pogánynak nevezett honfoglaló őseink hittek az Istenben, s vallásukban inkább a fejlett csillagászati ismereteket birtokló sumér hatás, mintsem a sámánisztikus hitvilág mutatható ki. Az ókori népek hiedelemvilágában kitüntetett helyen álló Nap és Hold istenként való tisztelete a lovasnomád népekénél is jelen volt. E kettős istenséghez imádkoztak a titokzatos, Legfőbb Lény oltalmáért. A Nap és az első negyedben levő Hold ábrázolása, mint székely jelkép Erdély összetett címerében is megjelenik. E mellett a szerző megismertet a magyar népi hitvilág fontosabb elemeivel, s azok mögöttes tartalmával: a sámánisztikus képzetnek is tartott életfával vagy világfával és az emberiség egyik legősibb szimbólumával, az egyenlő szárú kereszttel. Ezt követően a jelképeket meghaladó, természetfeletti erővel rendelkező lények, mint a tündérek, a boszorkányok, az ördögök, valamint a mitikus teremtmények, a turulmadár és a csodaszarvas ősmagyar kapcsolatait sorakoztatja fel, történetekkel szemléltetve létüket és a továbbélésüket a hagyományokban.

A szerző székelyföldi természetjárásai során alaposan tanulmányozott néhány nagyméretű, rejtelmes követ, melyek talán ősi csillagvizsgáló helyként működtek,

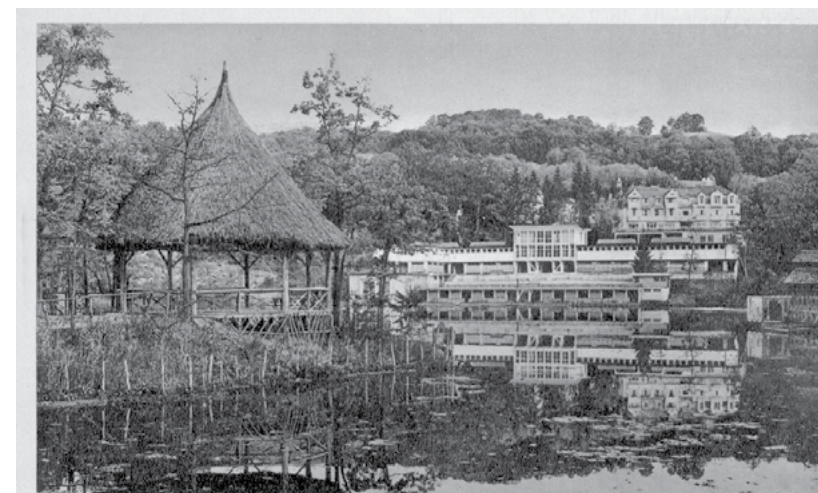
de pontos rendeltetésük megfejtése még várat magára. Ilyen a rovásírásos jeleket tartalmazó bekecsi Oltárkő („mozsdókő”), a Korond határában álló, tündérlegendájáról híres Likaskő, vagy az újonnan felfedezett magas sziklatömb (a Likaskő közelében), amely akár kultikus pont is lehetett.

Az olvasmányos szövegeket leírással ellátott, szám szerint 75 db. fekete-fehér kis-méretű kép követi. Az ősvallás illusztrációs és tárgyi anyagából válogatva szemlélhetünk meg szimbólumokat, a világkép ábrázolását, ezekkel díszített honfoglalás kori leleteket, vagy újabb kori tárgyi emlékeket, nemcsak helyi, hanem más ókori népek hasonló rajzolatot, motívumot felmutató hagyatékát is.

A közreadott munka utolsó oldalán a szerző édesanyja 84 éves korában, kézzel írt szövegének a kópiáját olvashatjuk, melynek kezdő mondata összhangban van a kiadvány tartalmának gondolatiságával, s mi több, minden pillanatban újszerű: *„Tudom, hogy én már a múltat igézem vissza, de ebben az elgépiesedett világban, kell még a múltból ránk sütő, erőt adó meleg sugár. ...”*

Jegyzetek

1. Józsa András: *Az ősmagyar vallás emlékei a Székelyföldön*. Marosvásárhely – Szováta, Mentor Kiadó – Firtos Művelődési Egylet, 2011.

Szovátafűdő